

dyrere her i Landet, end det allerede er gjort. Jeg tror derfor, at det vil finde et billigt Øre, naar man ad Aare kommer med et Forslag om at blive staaende ved en Ølstat af 7 Skr. Det kan man jo gøre uafhængig af Brændevinsstaten, der ikke har noget med den Sag at gøre, og det tænker jeg, altsaa, at der fra Folketingets Side vil blive stillet Forslag om.

Foruden dette Hensyn, Hensynet til Ølstaten, var den ærede Ministers næste store Motiv Hensynet til den rent moraliserende Indflydelse, han tillægger sin Stat. Om dette skal jeg ikke sige saa meget, thi det er jo berørt fra forskellige ærede Medlemmer her i Salen, og der er paa dette Punkt fra mange Medlemmers Side blevet udtalt, at det ikke i og for sig tilkommer den ærede Minister at moralisere for Befolkningen. Dette er der vel næsten Enighed om; men jeg har dog hørt det ærede Medlem fra Nørresundby (S. K. Varsen) udtale, at han tiltræder den Anskuelse, at man kunde gennem en Stat komme til en moralsk Forbedring af Folket her i Landet. Men nu ved jeg ganske vist ikke, hvem det er, der skal rammes gennem denne Stat. Hvis det er Drankerne, der skulle rammes, og det er dem, der skulle forbedres ved denne Stat, er det jo indlysende, at det er ikke Drankerne, der drikke det meste af Brændevinen. Skulde det alene være dem, der drak Brændevinen, vilde der ikke blive drukket saa meget, som der gøres. Og paa den anden Side tror jeg, at Drankerne forbedres ikke, om man ogsaa gør Snapsen noget dyrere; thi de ville drikke lige godt, enten man gør Brændevinen dyrere eller billigere. Altsaa, Drankerne kan man ikke forbedre. Man rammer derimod det maadeholdne Forbrug; thi det er det maadeholdne Forbrug, der udgør det meste af Forbruget. De maadeholdne Forbrugere forstaar jeg ikke, man er saa ivrig efter at forbedre; der synes ikke at være nogen særlig Grund til at forbedre dem, og der synes overhovedet ikke at være nogen Grund til at gøre dem Livet dyrere, end det er i Forvejen. Jeg synes derfor ikke, at der i og for sig kan være noget Haab om, at man kan foretage nogen som helst Forbedring her i Landet gennem en Brændevinsstat.

Derneft vil jeg for mit Bedkommende sige, at jeg aldeles ikke er af den Mening, at det er en Mytke, om der drikkes Brændevin her i Landet. Jeg synes, vi ere komne noget for højt op, naar det skal fremstilles her i Salen og mange andre Steder, at vi ere et særlig fordruffent Land, hvad jeg ikke tror, man kan bevise gennem Stati-

stikken. Som om det var en Grundulykke for Landet at drikke Brændevin! Jeg vover tværtimod at tro, at hvis Alkohol ikke var en Nødvendighed for Menneskene, vilde man ikke overalt i Verden se Alkohol blive indtaget under forskellige Skikkelser, som Øl, Vin, Brændevin o. s. v., og overhovedet nydes paa den Maade, som Tilfældet er. Hvis det var noget, som ikke alvorligt tiltrængtes, hvis det var noget, som den menneskelige Natur kunde undvære, var man ikke overalt i Verden forfalden til en saadan Nydelse, jeg mener ikke forfalden i nogen slet Betydning; man vilde ikke hengive sig til denne Nydelse, hvis den ikke var uundværlig for den menneskelige Organisme. Jeg tror aldeles ikke paa, at det er bevist, hvad der er sagt her i Salen, at Alkoholi og for sig skulde være skadelig. Tværtimod, jeg tror paa, at Alkoholi, nydt med Maade, vel kan være gavnligt, og jeg har paa dette Punkt set den videnstabelige Anskuelse frem, at en vis Nydelse af Alkoholi ingenlunde er skadelig. Derfor vil jeg med det samme tilføje, at jeg heller ikke mener, at det vilde være en saa overordentlig nyttig Ting, om man forhøjede Vintolden her i Landet. Tværtimod, jeg vover at sige, hvad der jo sikkert lyder som Ræteri i denne Sal, at det var langt rimeligere at affasse Vintolden, det var langt rimeligere at indføre saa megen Vin som muligt, fordi det i og for sig er et bedre Nydelsesmiddel end Brændevin; hvis man kunde saa Befolkningen til at drikke Vin, hvis man kunde saa den saa billig, at den kunde gøre det ligesom i de sydlige Lande, vilde det være en Gævnst for Landet; og derfor frister det mig ikke, hvad der siges, hver Gang der er Tale om Brændevinen, at vi ogsaa maa se hen til Vintolden. Argumentet er jo, at det er de velhavende, der nyde Vinen, men de fattige, som nyde Brændevinen; paa det Punkt er jeg ganske enig med de Herrer; men jeg vil paa den anden Side sige, at kunde man bringe Vinen langt ud i Befolkningen, havde man kun Nytte deraf. Jeg vil altsaa blot protestere mod den evige Tale om Alkoholens Fordærvelighed og ogsaa med det samme protestere imod, at det skulde være en saa særdeles nyttig Ting at saa en højere Vintold her til Lands, end vi i Forvejen have.

Jeg ser altsaa paa den Stat, som her er forelagt, saaledes, at den i og for sig gaar ud paa at skaffe Penge ind i Statskassen, og at den sejler under falsk Flag, naar den kommer til os paa den anden Maade, naar det er antydet, at den skal være en moralsk forbedrende Reform. Jeg vilde derfor ønske,